

Examenregeling mbo Yuverta

2021-2022

Vaststelling College van Bestuur (CvB): 6 september 2021

Instemming Ondernemingsraad (OR): 8 december 2021

Inclusief addendum (inhoudelijk verwerkt) n.a.v. OR 13 oktober 2021

Inhoudsopgave

Inleiding4

Informatie over examinering	5
2.1 Inleiding	5
2.2 Examenreglement	5
2.3 Examenplan	5
2.4 Examen: kandidaat-versie, voorbereidingsdocumenten en examenplanning	5
2.5 Tabel examenonderdelen opleidingen	6
2.6 Beroepsgerichte examens	6
2.7 Beroepsproeve en werkprocesexamen	7
2.7.1 Praktijkexamen	7
2.7.2 Examengesprek	8
2.7.3 Na afloop	8
2.7.4 Niet geslaagd voor de beroepsproeve/ het werkprocesexamen	8
2.7.5 De rol van de examenlocatie (bedrijf of organisatie)	9
2.7.6 Beoordeling beroepsproeve/ werkprocesexamen (vanaf cohort 2019-2020)	9
2.8 Vaardigheidsexamen	9
2.8.1 Niet geslaagd voor het vaardigheidsexamen	10
2.8.2 Niet eens met het oordeel van de assessor?	10
2.8.3 Beoordeling vaardigheidsexamen	10
2.9 Kennisexamen	10
2.9.1 Bijstelling resultaten kennisexamen	11
2.9.2 Beoordeling kennisexamen	11
2.9.3 Examen Nederlands	11
2.9.4 Vaardigheden	11
2.9.5 Luisteren en Lezen niveau 2F en 3F	12
2.9.6 Luisteren en Lezen entreeopleidingen niveau 1F	12
2.9.7 Gesprek voeren en Spreken	12
2.9.8 Schrijven	13
2.9.9 Beoordeling Nederlands	13
2.9.10 Om diplomaerbaar te zijn moeten	13
2.10 Cijferdifferentiatie Nederlands 2F entree- en basisberoepsopleiding (niveau 2)	13
2.11 Examen Nederlands doen op een hoger niveau	14
2.12 Herexamen centraal examen Nederlands Luisteren en Lezen	14
2.13 Herexamen instellingsexamens Nederlands Spreken, Gesprek voeren en Schrijven (entreeopleidingen ook Luisteren en Lezen)	14
2.14 Examen rekenen	14
2.14.1 Domeinen	14
2.14.2 Beoordeling Rekenen	15
2.14.3 Examen rekenen doen op een hoger niveau	15
2.15 Soorten examens rekenen	15
2.15.1 Rekenen 2F	15
2.15.2 Rekenen 2ER	15
2.15.3 Rekenen 2A	16
2.15.4 Rekenen 2A-ER	16
2.15.5 Rekenen 3F	17
2.15.6 Rekenen 3ER	17
2.16 Examen Engels (niveau 4)	19
2.16.1 Vaardigheden	19
2.16.2 Luisteren en Lezen	19

2.16.3	Gesprek voeren en Spreken	19
2.16.4	Schrijven	20
2.16.5	Beoordeling Engels	20
2.16.6	Examen Engels doen op een hoger niveau	20
2.16.7	Herexamen centraal examen Engels	20
2.17	Keuzedeel examens	20
2.18	Beoordeling keuzedeel	21
2.19	Herexamen keuzedeel	21
2.20	Examinering in het buitenland	21

Slaag- / zakregeling **23**

3.1	Slaag- zakregeling per opleidingsniveau	23
3.2	Wijzigingen in slaag-/ zakregeling	24
3.3	Geldigheid slaag-/ zakregeling	24
3.4	Herexamens	24
3.4.1	Herexamens van centrale examens	24
3.4.2	Herexamens en studieduur	25
3.4.3	Taal- en rekenexamens op een hoger niveau	25
3.4.4	Generieke eisen Engels op een hoger niveau	25
3.5	Niet diplomeerbaar	26
3.6	Actualisatie	26

Diplomering **28**

4.1	Wat zijn de diploma-eisen?	28
4.2	Diploma	28
4.3	Resultatenlijst	28
4.4	Mbo-verklaring	28
4.5	Mbo-certificaat	29
4.6	Uitreiking	29
4.7	Uitschrijving	29
4.8	Document kwijt?	30
4.9	Niet meteen geslaagd	30
4.10	Herexamens	30
4.11	Doorgaan voor een verwant diploma of een verwant diploma op een lager niveau	31
4.12	Vertaling diploma / erkenning diploma in het buitenland	31
4.13	Certificaatsupplement	32
4.14	Erkenning diploma in het buitenland	32

Inleiding

De Examenregeling mbo 2021 geldt voor alle studenten die per schooljaar 2021 -2022 starten met een mbo-opleiding bij Yuverta. In deze examenregeling lees je over de examinering bij Yuverta:

- op welke manieren je wordt geïnformeerd over de examens;
- welke examens er zijn en welke resultaten kun je behalen voor je examens;
- hoe de slaag-/ zakregeling eruit ziet: welke resultaten je minimaal moet halen om je examens te behalen;
- welke regels er zijn voor herexamens van centrale examens;
- waar je de regels kunt vinden over herexamens van instellingsexamens;
- welke regels er zijn voor het afleggen van taal- en rekenexamens op een hoger niveau;
- hoe het werkt als je vooraf een optie wilt nemen op een lager diploma;
- hoe het zit met de examinering van certificeerbare eenheden;
- hoe Yuverta omgaat met het aanpassen van examens en examenprogramma's;

In de loop van een schooljaar kunnen examenregels soms veranderen. Daarom staat de meest actuele informatie op het intranet.

Informatie over examinering

2.1 Inleiding

Informatie over de examens vind je in deze examenregeling mbo. Daarnaast is er een Examenreglement mbo met de algemene regels. Tot slot kent elke opleiding een examenplan. Een examenplan is een overzicht waarin, per kwalificatie en cohort, alle exameneenheden staan waaraan jij moet voldoen, inclusief de bijbehorende beslisregels. Het maakt voor alle betrokkenen duidelijk wat er geëxamineerd wordt en hoe, en hoe het eindoordeel tot stand komt. Per examen zijn een kandidaat-versie, voorbereidingsdocumenten en examenplanning beschikbaar.

Naast de informatie over examinering, kent elke opleiding een onderwijsregeling waarin je specifieke informatie krijgt over de opleiding die jij volgt, de inhoud van het onderwijs en hoe het onderwijs is georganiseerd. In de studiegids of opleidingsgids tref je praktische informatie aan over de organisatie van het onderwijs en de rechten en plichten die voor alle studenten van Yuverta van toepassing zijn.

2.2 Examenreglement

In het examenreglement zijn de algemene regels vastgelegd die gelden voor de mbo-examens van alle beroepsopleidingen van Yuverta. Het Examenreglement mbo vind je op het intranet. Het wordt vastgesteld door de Centrale Examencommissie Mbo (CEC mbo). Wanneer in deze examenregeling iets gemeld wordt dat strijdig is met het Examenreglement dan is de tekst van het Examenreglement bindend.

In het reglement staan onder andere regels over:

- wie aan de examens mee mogen doen;
- vrijstelling van examinering;
- deelnameplicht, te laat komen, je terugtrekken van het examen;
- niet op komen dagen bij het examen met en zonder geldige reden;
- aantal examengelegenheden, herexamens;
- fraude en onregelmatigheden;
- de gang van zaken voor, tijdens en na het examen;
- legitimatieplicht;
- geheimhouding;
- inzagerecht en recht op bespreking;
- mogelijkheid van klachten, bezwaar en beroep.

2.3 Examenplan

Wil je precies weten welke examens er voor jouw opleiding zijn? Voor elke opleiding is er een examenplan met de slaag-zakregeling. Hierin staan alle examens van die opleiding met daarbij hoeveel examens je minimaal moet behalen of welk resultaat je minimaal moet behalen per examen. Alle examenplannen zijn te vinden op het intranet.

2.4 Examen: kandidaat-versie, voorbereidingsdocumenten en examenplanning

De kandidaat-versie van het examen wordt tijdig gepubliceerd op intranet. Ook worden de voorbereidingsdocumenten met informatie over het examen Nederlands, rekenen en eventueel Engels gepubliceerd. Je vindt dan informatie over:

- hoe lang de verschillende examenonderdelen duren;
- wat de toegestane hulpmiddelen tijdens een examen zijn;
- wat de exameneisen zijn;

- wat je moet doen bij de verschillende examenonderdelen en hoe je je daarop kunt voorbereiden;
- de digitale onderdelen: aantal vragen, soort vragen, evt. oefenvragen.

De kandidaat-versies van de beroepsgerichte examens en de voorbereidingsdocumenten voor de examens taal en rekenen staan op het intranet. In het examenplan en/of de -planning lees je wanneer het examen gaat plaatsvinden. De beroepsproeve(s) leg je – meestal - af aan het eind van je opleiding. Taal- en rekenexamens, keuzedeelexamens en werkprocesexamens of vaardigheidsexamens kunnen al in een eerder leerjaar worden gepland. Verder wordt informatie over de planning van jouw examens in de regel uiterlijk 2 weken vooraf gepubliceerd.

2.5 Tabel examenonderdelen opleidingen

Exameneis	Mogelijke examenvorm (kijk in het examenplan welke vorm voor jou geldt)
(Beroeps)specifieke eisen: kerntaken/ werkprocessen branchevereisten wettelijke beroepsvereisten	- Beroepsproeve - Werkprocesexamen - Vaardigheidsexamen - Kennisexamens
Wettelijke beroepsvereisten	- Werkprocesexamen - Vaardigheidsexamen - Kennisexamens
Generieke eisen – Nederlands	- Centraal Examen: lezen en luisteren - Instellingsexamen: spreken, gesprekken voeren en schrijven
Generieke eisen – Engels	- Centraal Examen: lezen en luisteren - Instellingsexamen: spreken, gesprekken voeren en schrijven
Generieke eisen – rekenen	Instellingsexamen
Keuzedelen	Keuzedeelexamen (praktijkexamen, kennisexamen, portfolio-examen, Criterium Gericht Interview of examengesprek, presentatie en/of verslag)
Loopbaan & Burgerschap	Wordt niet geëxamineerd. Om diplomaerbaar te zijn, moet je in het onderwijs voldaan hebben aan de inspanningsverplichting voor LOB (Loopbaan- ontwikkeling en -begeleiding) en Burgerschap.
Beroepspraktijkvorming (BPV)	Wordt niet geëxamineerd. Om diplomaerbaar te zijn, moet je in het onderwijs de beroepspraktijkvorming voldoende hebben afgerond.

Exameneisen die je moet behalen voor je diploma. Per exameneis is aangegeven hoe deze onderdelen worden geëxamineerd:

In de volgende paragrafen worden de examenonderdelen van onze opleidingen verder uitgelegd.

2.6 Beroepsgerichte examens

Yuverta koopt de beroepsgerichte examens in bij een examenleverancier waar alle groene mbo-scholen (aoc's) bij zijn aangesloten.

In het examenplan van jouw opleiding staat welke beroepsgerichte examens je moet doen. Hierin staat of je alleen een beroepsproeve moet doen of dat er ook van andere examens (werkprocesexamen, vaardigheidsexamen, kennisexamen) gebruik wordt gemaakt. Ook lees je daarin of wettelijke beroepsvereisten bij jouw opleiding horen en hoe die geëxamineerd worden. De examenplannen staan op het intranet.

De beroepsgerichte examens kun je vinden op Praktijkbeoordelen. Zie: <https://groenenorm.praktijkbeoordelen.nl/>

Praktijkbeoordelen.nl is een online instrument om studenten tijdens praktijkexamens in het bedrijf of op school te kunnen beoordelen. In Praktijkbeoordelen vind je alle formulieren die nodig zijn voor de beroepsgerichte examens. Ook regel je samen met je mentor wanneer je het examen gaat uitvoeren en dat de beschrijving van de examenlocatie volledig is. Je controleert op de examenlocatie of alle materialen die nodig zijn voor het praktijkexamen beschikbaar zijn. Tot slot vul je samen een afnameplan in. In het afnameplan staan de afspraken voor de uitvoering van het examen.

2.7 Beroepsproeve en werkprocesexamen

Het beroepsgerichte examen bestaat altijd uit een beroepsproeve. Soms moet je – naast de beroepsproeve - ook nog een werkprocesexamen doen. In de beroepsproeve wordt het overgrote deel van de kerntaken en werkprocessen geëxamineerd. Het kan zijn dat een of meer werkprocessen niet (goed) geëxamineerd kunnen worden in de beroepsproeve, bijvoorbeeld omdat iets bijna nooit voorkomt, precies op het moment dat jij je praktijkexamen doet. Denk bijvoorbeeld aan het begeleiden van de geboorte van een dier. Dit werkproces of deze werkprocessen worden dan met een apart werkprocesexamen geëxamineerd.

In het jaar dat het examen plaatsvindt, krijg je toegang tot de beroepsproeve in Praktijkbeoordelen. Ook krijg je uitleg over de verschillende onderdelen van de beroepsproeve, zodat je weet wat je kunt verwachten en hoe je je kunt voorbereiden. Een werkprocesexamen kan al in een eerder leerjaar worden gepland. Je wordt hierover tijdig geïnformeerd door het Locatie Examenbureau (LEB).

Elke beroepsproeve of werkprocesexamen bestaat uit twee onderdelen:

- Praktijkexamen
- Examengesprek

Beide onderdelen worden hieronder uitgelegd.

2.7.1 Praktijkexamen

In het praktijkexamen van de beroepsproeve of werkprocesexamen wat uit meerdere werkprocessen bestaat laat je in een (gesimuleerde) beroepssituatie aan twee assessoren zien dat je de kerntaken en werkprocessen van jouw opleiding in hun onderlinge samenhang voldoende beheerst volgens de exameneisen. Het praktijkexamen is op een vooraf afgesproken dag en tijd in de examenperiode, op een vooraf afgesproken en door de opleiding goedgekeurde examenlocatie. Vooraf wordt gecontroleerd of alle examenonderdelen uitgevoerd kunnen worden op de examenlocatie.

Bij het praktijkexamen van de beroepsproeve zijn twee onafhankelijke assessoren aanwezig. Het werkprocesexamen is een deelexamen. Bij een werkprocesexamen met maar één werkproces is minimaal één onafhankelijke gecertificeerde assessor aanwezig. De opleiding kan ervoor kiezen een tweede assessor in te zetten.

In de beroepsproeve en het werkprocesexamen worden kennis, vaardigheden en houdingsaspecten op integrale wijze geëxamineerd. In het praktijkexamen laat je vooral vaardigheden en houdingsaspecten zien. De assessoren kunnen tijdens het praktijkexamen vragen aan je stellen over de uitvoering van de opdrachten. Het is mogelijk dat er bij de opdrachten bewijsstukken gevraagd worden.

2.7.2 Examengesprek

Het examengesprek voer je, direct na het praktijkexamen, met de assessoren. Uit dit examengesprek kunnen de assessoren opmaken of je voldoende inzicht hebt in het werken in de beroepspraktijk. Maar ook of je de onderliggende kennis behorende bij jouw opleiding kent en toepast.

Onderwerpen die aan bod komen zijn:

- Waarom je bepaalde keuzes hebt gemaakt tijdens de uitvoering van de opdrachten van je praktijkexamen.
- Over bepaalde onderdelen uit het praktijkexamen: Wat ging er goed en wat ging er minder goed? De assessoren kunnen dan bijvoorbeeld vragen: Wat was er aan de hand in die situatie? Waarom reageerde je in die situatie op die manier?

In de opdracht staan veel onderdelen beschreven. Soms komen die niet volledig in het praktijkexamen aan bod. In dat geval kunnen de assessoren in het examengesprek nog aanvullende vragen stellen over dit onderdeel.

- Bij vakopleidingen (niveau 3), middenkaderopleidingen (niveau 4) en specialistenopleidingen (niveau 4) kunnen de assessoren ook vragen stellen om te onderzoeken of je weet en begrijpt waarom je iets op een bepaalde manier moet uitvoeren. Ze willen weten of je 'inzicht' hebt in de beroepspraktijk en of je de achtergrondkennis hebt. Kortom, de assessoren stellen dan ook meer verdiepende vragen.

Van het examengesprek wordt een geluidsopname gemaakt. Dit wordt gebruikt voor kwaliteitscontrole door de Regionale Examencommissie mbo (REC mbo) en het kan ook gebruikt worden als bewijsmateriaal bij een klacht, een bezwaar of een beroep. Pas na het examengesprek bepalen de assessoren het eindoordeel per werkproces.

2.7.3 Na afloop

Na het examengesprek verwerken de assessoren ieder afzonderlijk hun beoordeling per werkproces met een korte toelichting in Praktijkbeoordelen. Daarna bespreken zij op basis van dit afzonderlijke oordeel wat hun gezamenlijk beoordeling wordt en zetten dit in Praktijkbeoordelen. Deze gezamenlijke beoordeling vertellen de assessoren aan je. Ook bespreken ze het examen met je na: wat ging goed en wat ging minder goed.

De beoordeling van de assessoren is het voorlopige resultaat van de beroepsproeve of het werkprocesexamen en wordt vastgelegd in Praktijkbeoordelen. De Regionale Examencommissie mbo (REC mbo) stelt het definitieve resultaat vast in Praktijkbeoordelen. Je kunt zien in Praktijkbeoordelen wanneer de beoordeling definitief is vastgesteld.

Wanneer assessoren het niet met elkaar eens zijn over de beoordeling, leveren ze allebei hun eigen beoordeling in. In dat geval beslist de REC mbo over het verdere vervolg en laat je dat schriftelijk weten.

2.7.4 Niet geslaagd voor de beroepsproeve/ het werkprocesexamen

Per werkproces vullen de assessoren in Praktijkbeoordelen in of en waarom het onderdeel onvoldoende, voldoende of goed is. De REC mbo stelt per kerntaak vast of deze wel of niet behaald is. Wanneer het niet behaald is kun je bij de REC mbo inzage vragen.

Met je mentor bespreek je de organisatie van een herexamen.

Het Locatie Examenbureau (LEB) beslist wanneer je herexamen moet doen:

- de datum, tijd en plaats van het herexamen, dit regel je samen met je mentor in Praktijkbeoordelen.

Het herexamen kan op een andere plek zijn dan het eerste examen.

Niet eens met het oordeel van de assessoren?

Aansluitend aan het examen kun je een mondelinge toelichting of verklaring van de assessoren vragen. Ben je het niet eens dan kun je een klacht indienen bij de REC mbo, binnen twee werkweken nadat je bericht hebt ontvangen over jouw beoordeling. Het mailadres van jouw REC mbo is te vinden op intranet. In artikel 17 van het Yuverta Examenreglement Mbo kun je lezen wat er minimaal in de klacht moet worden vermeld en hoe de REC mbo jouw klacht afhandelt.

2.7.5 De rol van de examenlocatie (bedrijf of organisatie)

Het praktijkexamen wordt vaak afgenomen op een bedrijf of bij een organisatie, zodat de assessoren kunnen beoordelen hoe je functioneert in de beroepspraktijk. Een personeelslid van de examenlocatie kan de rol van opdrachtgever hebben. De assessoren geven dan geen opdrachten aan je, maar het personeelslid van het bedrijf / de organisatie doet dat. De assessoren observeren hoe je deze opdrachten uitvoert.

Verder kan het voorkomen dat het bedrijf / de organisatie niet wil dat documenten / gegevens openbaar gemaakt worden vanwege noodzakelijke geheimhouding. De assessoren kunnen de documenten / gegevens op de examenlocatie inzien. Zij noteren op het beoordelingsformulier dat ze de documenten/ gegevens ter plekke hebben ingezien.

Als de CEC mbo en/of REC mbo en/of de onderwijsinspectie erom vraagt, legt het bedrijf de documenten ter inzage voor aan de CEC mbo en/of REC mbo en/of de onderwijsinspectie.

2.7.6 Beoordeling beroepsproeve/ werkprocesexamen (vanaf cohort 2019-2020)

Per kerntaak is een van de volgende oordelen mogelijk:

- Goed: alle werkprocessen minimaal voldoende, waarbij minimaal 50% van de werkprocessen goed is;
- Voldoende: 75% van de werkprocessen is minimaal voldoende;
- Onvoldoende: minder dan 75% van de werkprocessen voldoende.

Alle harde eisen (verplicht te behalen werkprocessen) moeten minimaal voldoende zijn.

Voor alle cohorten geldt:

- Om diplomaerbaar te zijn, moet je voor alle kerntaken een voldoende of goed behaald hebben.
- Heb je voor een of meer kerntaken een onvoldoende? Dan kom je niet in aanmerking voor een diploma.

Op je resultatenlijst bij het diploma komt het resultaat van elke kerntaak te staan.

In het examenplan staat per opleiding de beoordeling exact beschreven, de informatie in het door de CEC mbo vastgestelde examenplan is leidend. Het examenplan kan, bij uitzondering, worden gewijzigd. Er wordt dan altijd een gewijzigd examenplan door de CEC mbo vastgesteld.

2.8 Vaardigheidsexamen

Het vaardigheidsexamen is een praktijkexamen waarin je bewijst dat je specifieke vaardigheden beheerst die niet (goed) in de beroepsproeve beoordeeld kunnen worden. Er wordt na een vaardigheidsexamen geen examengesprek gevoerd. Het vaardigheidsexamen is op een vooraf afgesproken dag en tijd, op een vooraf afgesproken en door de opleiding goedgekeurde examenlocatie. Vooraf wordt gecontroleerd of alle examenonderdelen uitgevoerd kunnen worden op de examenlocatie.

Het vaardigheidsexamen is een deelexamen. Bij een vaardigheidsexamen is minimaal één assessor aanwezig: een onafhankelijke assessor (over het algemeen een docent). De opleiding kan ervoor kiezen een tweede assessor in te zetten. Dat kan een onafhankelijke assessor zijn of een assessor uit het bedrijfsleven. In het vaardigheidsexamen laat je vooral vaardigheden en houdingsaspecten zien. De assessor kan tijdens het vaardigheidsexamen vragen aan je stellen over de uitvoering van de opdrachten.

Na het examen bespreekt de assessor zijn beoordeling met jou. Ook bespreken jullie het examen na: wat ging goed en wat ging minder goed. De assessor verwerkt de beoordeling met een toelichting in Praktijkbeoordelen. De beoordeling van de assessor is het voorlopige resultaat van het vaardigheidsexamen.

De Regionale Examencommissie mbo (REC mbo) stelt het definitieve resultaat vast in Praktijkbeoordelen. Je kunt zien in Praktijkbeoordelen wanneer de beoordeling definitief is vastgesteld. Het vaardigheidsexamen kan al in een eerder studiejaar worden gepland. Je krijgt dit tijdig door van het Locatie Examenbureau (LEB). Ook ontvang je ruim voor de afname van het vaardigheidsexamen het examen, zodat je je kunt voorbereiden.

2.8.1 Niet geslaagd voor het vaardigheidsexamen

Ben je niet geslaagd voor het vaardigheidsexamen?

Per onderdeel vult/vullen de assessor(en) in Praktijkbeoordelen in of en waarom het onderdeel onvoldoende, voldoende of goed is. De REC mbo stelt per examen vast of deze wel of niet behaald is. Wanneer je wil weten waarom je een onvoldoende hebt, kun je inzage vragen bij het de REC mbo. Op die manier weet je wat je verbeterpunten zijn voor het herexamen.

Het Locatie Examenbureau (LEB) beslist wanneer je herexamen moet doen:

- de datum, tijd en plaats van het herexamen, dit regel je samen met je mentor in Praktijkbeoordelen.

Het herexamen kan op een andere plek zijn dan het eerste examen.

2.8.2 Niet eens met het oordeel van de assessor?

Ben je het niet eens met het oordeel van de assessor? Vraag dan eerst mondeling een toelichting of verklaring van de assessor. Ben je het dan nog niet eens met het oordeel? Dan kun je een klacht indienen bij de REC mbo, binnen twee werkweken nadat je bericht hebt ontvangen over jouw beoordeling. Het mailadres van jouw REC mbo is te vinden op het intranet.

In artikel 17 van het Yuverta Examenreglement Mbo kun je lezen wat er minimaal in de klacht moet worden vermeld en hoe de REC mbo jouw klacht afhandelt.

2.8.3 Beoordeling vaardigheidsexamen

Voor het vaardigheidsexamen is een van de volgende oordelen mogelijk:

- Behaald: vaardigheden worden beheerst volgens de exameneisen;
- Niet behaald: vaardigheden worden beheerst onder het niveau van de exameneisen.

Om diplomaerbaar te zijn, moet je het vaardigheidsexamen behaald hebben. Op je resultatenlijst bij het diploma komt niet te staan dat je het vaardigheidsexamen hebt behaald.

2.9 Kennisexamen

Het kennisexamen is een (digitaal) examen met meerkeuzevragen waarin je bewijst dat je specifieke kennisonderdelen beheerst die niet (goed) in de beroepsproeve beoordeeld kunnen worden. Het kennisexamen is op een vooraf afgesproken dag en tijd, op een examenlocatie die geschikt is om een digitaal kennisexamen af te nemen.

Het kennisexamen wordt automatisch beoordeeld door het systeem. De REC mbo stelt de definitieve resultaten vast en deelt deze via het LEB aan je mede. Na afloop van het examen ontvang je een mail met een link naar een digitale evaluatie.

In principe wordt het kennisexamen in het laatste jaar van je opleiding gepland, maar het kan al in een eerder studiejaar worden gepland. Je krijgt dit tijdig door van het LEB.

Je ontvangt vooraf informatie over de onderwerpen van het kennisexamen, zodat je je kunt voorbereiden. Je kunt het gemaakte examen niet inzien. De leverancier van het examen schrijft namelijk voor dat vragen en gemaakt werk geheim moeten blijven.

2.9.1 Bijstelling resultaten kennisexamen

Als de examenleverancier in de loop van het schooljaar een fout in een kennisexamen ontdekt, kan de normering van al gemaakte examens worden bijgesteld. Ook kan de normering achteraf worden bijgesteld als blijkt dat het examen slechter gemaakt is dan normaal.

Het behaalde resultaat kan in zo'n geval nooit naar beneden worden bijgesteld, wel naar boven. De REC mbo informeert je hierover via het LEB als dit voorkomt bij een examen dat jij hebt gemaakt.

2.9.2 Beoordeling kennisexamen

Voor het kennisexamen is een van de volgende oordelen mogelijk:

- Behaald: voldoende vragen goed beantwoord.
- Niet behaald: onvoldoende vragen goed beantwoord.

Om diplomaerbaar te zijn moet je het kennisexamen behaald hebben. Op je resultatenlijst bij het diploma komt niet te staan dat je het kennisexamen hebt behaald.

Generieke examens

Er zijn drie generieke examens:

- Nederlands
- rekenen
- Engels (alleen voor niveau 4)

2.9.3 Examen Nederlands

Nederlands is een generiek examenonderdeel. Met generieke examenonderdelen worden generieke exameneisen geëxamineerd, dat wil zeggen exameneisen die gelden voor alle opleidingen op een bepaald opleidingsniveau.

Voor het mbo gelden de volgende generieke exameneisen voor Nederlands:

- entreeopleiding: niveau 2F (of 1F)
- basisberoepsopleiding (niveau 2) en vakopleiding (niveau 3): niveau 2F
- middenkaderopleiding (niveau 4) en specialistenopleiding (niveau 4): niveau 3F

2.9.4 Vaardigheden

Het examen Nederlands bestaat uit vijf vaardigheden: Luisteren, Lezen, Gesprek voeren, Spreken en Schrijven.

2.9.5 Luisteren en Lezen niveau 2F en 3F

Het examen Luisteren en Lezen is een centraal examen (niveaus 2F en 3F) dat digitaal wordt afgenomen.

Het onderdeel Luisteren maak je op de computer onder toezicht van een of enkele surveillanten. Je luistert met een koptelefoon naar een aantal geluidsfragmenten en beantwoordt meerkeuzevragen over de geluidsfragmenten.

Ook het onderdeel Lezen maak je op de computer onder toezicht van een of enkele surveillanten. Je leest een aantal teksten en beantwoordt meerkeuzevragen over de teksten. Het examen wordt automatisch beoordeeld door het systeem. Na afloop van elke afnameperiode geeft het College voor Toetsen en Examens (CvTE) de uitslag door aan scholen.

De REC mbo stelt het definitieve resultaat vervolgens vast en het Locatie Examenbureau (LEB) verwerkt het resultaat in het Student Informatie Systeem (SIS).

2.9.6 Luisteren en Lezen entreeopleidingen niveau 1F

Wanneer voor de entreeopleidingen het examen op niveau 1F wordt afgenomen, maken we gebruik van instellingsexamens Kijken en Luisteren en het instellingsexamen Lezen. Er is een examen voor Luisteren en een examen voor Lezen.

Het examen Luisteren maak je op de computer onder toezicht van een of enkele surveillanten. Je luistert met een koptelefoon naar een aantal geluidsfragmenten en beantwoordt meerkeuzevragen over de geluidsfragmenten.

Het examen Lezen maak je op de computer onder toezicht van een of enkele surveillanten. Je leest een aantal teksten en beantwoordt meerkeuzevragen over de teksten. De examens worden automatisch beoordeeld door het systeem. Je krijgt een cijfer voor Luisteren en een cijfer voor Lezen.

De REC mbo stelt het definitieve resultaat vervolgens vast en het LEB verwerkt het resultaat in het SIS.

2.9.7 Gesprek voeren en Spreken

De examens Gesprek voeren en Spreken zijn instellingsexamens en worden beoordeeld door een of twee taalassessoren. Het examen bestaat uit twee onderdelen:

- je voert een gesprek met de taalassessor (Gesprek voeren);
- je geeft een presentatie aan de taalassessor (Spreken).

Als je geëxamineerd wordt door één taalassessor voert hij/zij een gesprek met jou, maakt aantekeningen en vult daarna de beoordeling in. Van het examen wordt een geluidsopname gemaakt. Als je geëxamineerd wordt door twee assessoren voert de ene assessor het gesprek met jou. Deze assessor is de gespreksleider. De andere taalassessor beoordeelt ondertussen jouw presentatie. Je kunt aan het LEB navragen wat voor jou geldt.

Direct na het examen vraagt de taalassessor je om de examenruimte te verlaten. De taalassessor vult een beoordeling in en vraagt je terug te komen in de examenruimte. De taalassessor bespreekt het examen met je na (wat ging goed en wat ging minder goed) en deelt het voorlopige resultaat aan je mede. Je krijgt een cijfer voor Gesprek voeren en een cijfer voor Spreken.

De REC mbo stelt het definitieve resultaat vervolgens vast en het LEB verwerkt het resultaat in het SIS.

2.9.8 Schrijven

Het examen Schrijven is een digitaal instellingsexamen. Je maakt dit examen op de computer. Achteraf wordt het examen beoordeeld door een taalassessor.

De REC mbo stelt het definitieve resultaat vervolgens vast en het LEB verwerkt het resultaat in het SIS.

2.9.9 Beoordeling Nederlands

Het examen Nederlands bestaat uit vijf vaardigheden: Luisteren, Lezen, Gesprek voeren, Spreken en Schrijven.

- Voor Luisteren en Lezen (centraal examen) krijg je 1 cijfer met 1 decimaal.
- Studenten van entreeopleidingen krijgen voor niveau 1F een cijfer met 1 decimaal voor Luisteren en een cijfer met 1 decimaal voor Lezen. Deze cijfers worden gemiddeld tot 1 cijfer met 1 decimaal.
- Voor de onderdelen Gesprek voeren, Spreken en Schrijven (instellingsexamen) krijg je elk een cijfer met 1 decimaal. De cijfers voor Gesprek voeren, Spreken en Schrijven worden gemiddeld tot een cijfer met 1 decimaal.
- Het gemiddeld cijfer voor Luisteren / Lezen wordt gemiddeld met het gemiddeld cijfer van Gesprek voeren / Spreken / Schrijven.
- Dat laatste gemiddelde cijfer wordt afgerond naar een heel eindcijfer van 1 tot en met 10.
 - Het eindcijfer wordt naar beneden afgerond als het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is.
 - Het eindcijfer wordt naar boven afgerond als het eerste cijfer achter de komma een 5 of hoger is.

2.9.10 Om diplomaerbaar te zijn moeten

- Studenten van entreeopleidingen het examen Nederlands afleggen. Ze hoeven het niet te behalen.
- Studenten van basisberoepsopleidingen (niveau 2) en van vakopleidingen (niveau 3) voor Nederlands minimaal het eindcijfer vijf hebben behaald.
- Studenten van middenkaderopleidingen (niveau 4) en specialistenopleidingen (niveau 4) minimaal het eindcijfer vijf hebben behaald voor Nederlands en minimaal het eindcijfer zes voor Engels of andersom.

Op de resultatenlijst bij het diploma komt te staan: je cijfer voor het centraal examen, je cijfer voor het instellingsexamen, je eindcijfer en het taalniveau.

2.10 Cijferdifferentiatie Nederlands 2F entree- en basisberoepsopleiding (niveau 2)

De Minister van Onderwijs heeft bepaald dat bij entreeopleidingen en basisberoepsopleidingen (niveau 2) een punt erbij wordt geteld bij Nederlands.

De ophoging met een punt werkt als volgt:

- Het cijfer voor Luisteren en Lezen wordt gemiddeld tot een cijfer met 1 decimaal. De REC mbo hoogt dit cijfer met een punt op. Studenten van de basisberoepsopleiding leggen een centraal examen Luisteren / Lezen af. Het College voor Toetsen en Examens

levert dit cijfer al aan met een punt opgehoogd. Bij de entreeopleiding moet de REC mbo er zelf een punt bijtellen.

- Het cijfer voor Gesprek voeren, Spreken en Schrijven wordt gemiddeld tot een cijfer met 1 decimaal. De REC mbo hoogt dit cijfer met een punt op.
- Het opgehoogde gemiddelde voor Luisteren / Lezen wordt gemiddeld met het opgehoogde gemiddelde van Gesprek voeren / Spreken / Schrijven.

De twee gemiddeldes worden afgerond naar een heel eindcijfer van 1 tot en met 10. Hier wordt geen punt bijgeteld!

- Het eindcijfer wordt naar beneden afgerond als het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is.
- Het eindcijfer wordt naar boven afgerond als het eerste cijfer achter de komma een 5 of hoger is.
- Op de resultatenlijst bij het diploma komt niet te staan dat het cijfer is opgehoogd.

2.11 Examen Nederlands doen op een hoger niveau

Wil je het examen Nederlands afleggen op een hoger niveau? Overleg dan met je docent en vul het aanvraagformulier 'Nederlands, Engels of Rekenen op een ander niveau' in en stuur dit aan de REC mbo.

2.12 Herexamen centraal examen Nederlands Luisteren en Lezen

Kijk voor de regels over het herexamen van het centraal examen Nederlands in artikel 10 van het Examenreglement Yuverta.

2.13 Herexamen instellingsexamens Nederlands Spreken, Gesprek voeren en Schrijven (entreeopleidingen ook Luisteren en Lezen)

Een onderwijsinstelling mag zelf regels maken over herexamens van instellingsexamens Nederlands. Deze regels staan in artikel 10 van het Examenreglement Yuverta.

2.14 Examen rekenen

Rekenen is een generiek examenonderdeel. Met generieke examenonderdelen worden generieke exameneisen geëxamineerd, dat wil zeggen exameneisen die gelden voor alle opleidingen op een bepaald opleidingsniveau.

Voor het mbo gelden de volgende generieke exameneisen voor rekenen:

- entreeopleiding, basisberoepsopleiding (niveau 2) en vakopleiding (niveau 3);
- niveau 2F middenkaderopleiding (niveau 4) en specialistenopleiding (niveau 4): niveau 3F.

2.14.1 Domeinen

Het examen rekenen bestaat uit vier domeinen: Getallen, Verhoudingen, Meten en meetkunde en Verbanden. Het rekenexamen is een digitaal centraal examen.

Het examen wordt automatisch beoordeeld door het systeem. Na afloop van elke afnameperiode geeft het College voor Toetsen en Examens de uitslag door aan scholen.

De REC mbo stelt het definitieve resultaat vervolgens vast en het LEB verwerkt het resultaat in het SIS.

2.14.2 Beoordeling Rekenen

- Het examen rekenen levert een cijfer op dat wordt afgerond naar een heel getal van 1 tot en met 10.
- Het eindcijfer wordt naar beneden afgerond als het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is.
- Het eindcijfer wordt naar boven afgerond als het eerste cijfer achter de komma een 5 of hoger is.

Om diplomaerbaar te zijn moet je het examen rekenen afleggen. Je hoeft het niet te behalen. Op je resultatenlijst bij het diploma komt te staan: je eindcijfer en het rekenniveau.

2.14.3 Examen rekenen doen op een hoger niveau

Wil je het examen rekenen afleggen op een hoger niveau? Overleg dan met je docent en vul het aanvraagformulier 'Nederlands, Engels of Rekenen op een ander niveau' in en stuur dit aan de REC mbo.

Kijk voor de regels over herexamen van het centraal examen rekenen in artikel 10 van het Examenreglement Yuverta.

2.15 Soorten examens rekenen

Hieronder zie je welke rekenexamens er allemaal zijn en voor welke groepen studenten ze bedoeld zijn:

1. Rekenen 2F
2. Rekenen 2ER
3. Rekenen 2A
4. Rekenen 2A-ER
5. Rekenen 3F
6. Rekenen 3ER

2.15.1 Rekenen 2F

Dit examen is het standaardexamen voor studenten in de entreeopleiding, basisberoepsopleiding (niveau 2) en vakopleiding (niveau 3).

Leg je het rekenexamen 2F af en heb je een geldige dyscalculieverklaring? Dan heb je recht op:

- verlenging van de afnametijd met maximaal een half uur;
- gebruik van een door het College voor Toetsen en Examens vastgestelde of toegestane standaardrekenkaart.

2.15.2 Rekenen 2ER

Dit examen is bedoeld voor studenten in de entreeopleiding, basisberoepsopleiding (niveau 2) en vakopleiding (niveau 3) met ernstige reken-/ wiskundeproblemen en dyscalculie (ERWD).

Een dyscalculieverklaring is niet nodig. Je moet wel aan een aantal voorwaarden voldoen:

- je hebt je ingespannen om het vereiste niveau te halen;
- je hebt daarbij gebruik gemaakt van de extra ondersteuning die de school jou heeft aangeboden.
- Ondanks jouw inspanningen en die van de school zijn de resultaten die je behaalt onvoldoende.

Het rekenexamen 2ER valt binnen het referentieniveau 2F. De exameneisen zijn dus niet lager dan van het reguliere 2F-examen. Bij het 2ER-examen:

- zijn de opgaven deels aangepast (minder accent op geautomatiseerde rekenregels), zodat je beter kunt laten zien wat je kunt;
- zijn er aanpassingen in toegestane hulpmiddelen. Je mag bij alle opgaven van het examen een rekenmachine gebruiken. Je mag de standaardrekenkaart en de aanvullende rekenkaart gebruiken;
- zijn er aangepaste examencondities: je krijgt meer tijd voor het examen en je kunt terugbladeren in het hele examen.

Het 2ER examen duurt langer dan het reguliere 2F examen. Heb je een dyscalculieverklaring? Dan heb je geen recht op een langere examentijd. Heb je een andere beperking, bijv. dyslexie? Dan heb je recht op maximaal een half uur verlenging van de examentijd. Twee beperkingen leiden niet tot tweemaal een half uur examentijdverlenging.

Op de resultatenlijst bij het diploma komt te staan dat het 2ER examen is afgelegd. Leg je een 2ER-examen af? Dan heeft dat geen gevolgen voor doorstroom naar een vervolgopleiding in mbo en hbo, zolang de hoogte van het resultaat voor rekenen niet meetelt voor het behalen van het diploma.

2.15.3 Rekenen 2A

Dit examen is bedoeld voor studenten in de entreeopleiding en basis beroepsopleiding (niveau 2) voor wie het rekenexamen 2F niet haalbaar is. De REC mbo bepaalt of een student deel kan nemen aan het 2A-examen.

Het rekenexamen 2A dekt het referentieniveau 2F niet helemaal en is daardoor eenvoudiger dan het 2F en 2ER examen. Bij het 2A-examen:

- is het aantal rekenkundige handelingen en/ of de moeilijkheid van de handelingen aangepast;
- het aantal stappen, de aard en de moeilijkheid van de stappen in het oplossingsproces in de opgaven zijn minder en/ of eenvoudiger dan in de opgaven in het rekenexamen 2F;
- het rekenexamen 2A duurt 90 minuten.

Heb je een geldige dyscalculieverklaring? Dan heb je recht op:

- verlenging van de afnametijd met maximaal een half uur;
- gebruik van een door het CvTE vastgestelde of toegestane standaardrekenkaart.

Op de resultatenlijst bij het diploma komt te staan dat het 2A examen is afgelegd. Voor de entree geldt voor de doorstroom naar niveau 2 dat je een voldoende voor Nederlands moet hebben behaald.

2.15.4 Rekenen 2A-ER

Dit examen is bedoeld voor studenten in de entreeopleiding en basisberoepsopleiding (niveau 2) voor wie het rekenexamen 2F niet haalbaar is en die kampen met ernstige reken-/ wiskunde problemen en dyscalculie (ERWD). Een dyscalculieverklaring is niet nodig.

Je moet wel aan een aantal voorwaarden voldoen:

- je hebt je ingespannen om het vereiste niveau te halen;
- je hebt daarbij gebruik gemaakt van de extra ondersteuning die de school jou heeft aangeboden.
- Ondanks jouw inspanningen en die van de school zijn de resultaten die je behaalt onvoldoende.

Het rekenexamen 2A-ER dekt het referentieniveau 2F niet helemaal en is daardoor eenvoudiger dan het 2F en 2ER examen.

Bij het 2A-ER examen:

- zijn de opgaven deels aangepast (minder accent op geautomatiseerde rekenregels), zodat je beter kunt laten zien wat je kunt;
- zijn er aanpassingen in toegestane hulpmiddelen. Je mag bij alle opgaven van het examen een rekenmachine gebruiken. Je mag de standaardrekenkaart en de aanvullende rekenkaart gebruiken;
- zijn er aangepaste examencondities: je krijgt meer tijd voor het examen en je kunt terugbladeren in het hele examen.

Het 2A-ER examen duurt langer dan het 2A examen. Heb je een dyscalculieverklaring? Dan heb je geen recht op een langere examentijd. De extra tijd is standaard ingebouwd. Heb je een andere beperking, bijv. dyslexie? Dan heb je recht op maximaal een half uur verlenging van de examentijd. Twee beperkingen leiden niet tot tweemaal een half uur examentijdverlenging.

Het resultaat van het 2F of 2ER examen komt op de resultatenlijst bij het diploma te staan. Het resultaat van het 2A ER examen wordt op aanvraag van de student vermeld op een mbo-verklaring (aanvragen kan tot vier werkweken voor de diploma-uitreiking).

Studenten in de entreeopleiding of basisberoepsopleiding (MBO-2) met ERWD mogen alleen het 2A-ER examen doen, omdat daar nog geen verplichte centrale examinering plaatsvindt. Zij hoeven niet per se ook het 2F of 2ER examen af te leggen.

Op de resultatenlijst bij het diploma komt te staan dat het 2A-ER examen is afgelegd. Leg je een 2A-ER examen af? Dan heeft dat geen gevolgen voor doorstroom naar een vervolgopleiding in mbo en hbo, zolang de hoogte van het resultaat voor rekenen niet meetelt voor het behalen van het diploma.

2.15.5 Rekenen 3F

Dit examen is het standaardexamen voor studenten van de middenkaderopleiding (niveau 4) en specialistenopleiding (niveau 4). Leg je het rekenexamen 3F af en heb je een geldige dyscalculieverklaring? Dan heb je recht op:

- verlenging van de afnametijd met maximaal een half uur;
- gebruik van een door het CvTE vastgestelde of toegestane standaardrekenkaart.

2.15.6 Rekenen 3ER

Dit examen is bedoeld voor studenten van de middenkaderopleiding (niveau 4) en specialistenopleiding (niveau 4) met ernstige reken- / wiskunde-problemen en dyscalculie (ERWD). Een dyscalculieverklaring is niet nodig. Je moet wel aan een aantal voorwaarden voldoen:

- je hebt je ingespannen om het vereiste niveau te halen;
- je hebt daarbij gebruik gemaakt van de extra ondersteuning die de school jou heeft aangeboden.
- Ondanks jouw inspanningen en die van de school zijn de resultaten die je behaalt onvoldoende.

Het rekenexamen 3ER valt binnen het referentieniveau 3F. De exameneisen zijn dus niet lager dan van het reguliere 3F-examen. Bij het 3ER-examen:

- zijn de opgaven deels aangepast (minder accent op geautomatiseerde rekenregels), zodat je beter kunt laten zien wat je kunt;
- zijn er aanpassingen in toegestane hulpmiddelen. Je mag bij alle opgaven van het examen een rekenmachine gebruiken. Je mag de standaardrekenkaart en de aanvullende rekenkaart gebruiken;

- zijn er aangepaste examencondities: je krijgt meer tijd voor het examen en je kunt terugbladeren in het hele examen.

Het 3ER examen duurt langer dan het reguliere 3F examen. Heb je een dyscalculieverklaring? Dan heb je geen recht op een langere examentijd. Heb je een andere beperking, bijv. dyslexie? Dan heb je recht op maximaal een half uur verlenging van de examentijd. Twee beperkingen leiden niet tot tweemaal een half uur examentijdverlenging.

Op de resultatenlijst bij het diploma komt te staan dat het 3ER examen is afgelegd. Leg je een 3ER-examen af? Dan heeft dat geen gevolgen voor doorstroom naar een vervolgopleiding in mbo en hbo, zolang de hoogte van het resultaat voor rekenen niet meetelt voor het behalen van het diploma.

Examentype	Rekenexamen 2F en 3F (standaard) voor studenten met dyscalculieverklaring	Rekenexamen 2A-ER, 2ER en 3ER	Rekenexamen 2A
Afname-mogelijkheden	In elke periode in Facet	In elke periode in Facet	In elke periode in Facet
Dyscalculieverklaring vereist?	Ja	Nee	Ja
Studentdossier vereist?	Nee	Ja, hiervoor moet je toestemming geven	Nee
Rekenmachine toegestaan bij alle opgaven?	Nee, alleen in sectie 2 van het examen. Deze rekenmachine is dan in het examen beschikbaar.	Ja, de student mag de ingebouwde rekenmachine of een eigen rekenmachine gebruiken tijdens het gehele examen.	Nee, alleen in sectie 2 van het examen. Deze rekenmachine is dan in het examen beschikbaar.
Rekenkaart toegestaan?	Ja, alleen de standaard-rekenkaart.	Ja, de standaard-rekenkaart en de aanvullende rekenkaart.	Ja, alleen de standaard-rekenkaart.
Tijdverlenging wegens dyscalculie?	Ja, maximaal 30 minuten	Nee, extra tijd is ingebouwd. Het 2A-ER-examen duurt 120 minuten. Het 2ER-examen duurt 120 minuten. Het 3ER-examen duurt 150 minuten.	Ja, maximaal 30 minuten
Aantekening op resultatenlijst bij diploma?	Nee	Ja	Ja
Gevolgen voor doorstroom?	Nee	Nee	Nee

2.16 Examen Engels (niveau 4)

Engels is voor niveau 4 een generiek examenonderdeel. Met generieke examenonderdelen worden generieke exameneisen geëxamineerd, dat wil zeggen exameneisen die gelden voor alle opleidingen op een bepaald opleidingsniveau.

Voor middenkaderopleidingen (niveau 4) en specialistenopleidingen (niveau 4) gelden de volgende generieke exameneisen voor Engels:

- Lezen en Luisteren: niveau B1 of niveau B2 (voor beide vaardigheden hetzelfde niveau);
- Spreken, Gesprek voeren en Schrijven: niveau A2, niveau B1 of niveau B2 (voor alle drie de vaardigheden hetzelfde niveau).

2.16.1 Vaardigheden

Het examen Engels bestaat uit vijf vaardigheden: Luisteren, Lezen, Gesprek voeren, Spreken en Schrijven.

2.16.2 Luisteren en Lezen

Het examen Engels Luisteren en Lezen is een digitaal centraal examen voor alle middenkaderopleidingen (niveau 4) en specialistenopleidingen (niveau 4).

Het onderdeel Luisteren maak je op de computer onder toezicht van een of enkele surveillanten. Je luistert met een koptelefoon naar een aantal geluidsfragmenten en beantwoordt meerkeuzevragen over de geluidsfragmenten.

Ook het onderdeel Lezen maak je op de computer onder toezicht van een of enkele surveillanten. Je leest een aantal teksten en beantwoordt meerkeuzevragen over de teksten. Het examen wordt automatisch beoordeeld door het systeem. Na afloop van elke afnameperiode geeft het College voor Toetsen en Examens (CvTE) de uitslag door aan scholen.

De REC mbo stelt het definitieve resultaat vervolgens vast en het LEB verwerkt het resultaat in het SIS.

2.16.3 Gesprek voeren en Spreken

De examens Gesprek voeren en Spreken zijn instellingsexamens en worden beoordeeld door een taalassessor. Het examen bestaat uit twee onderdelen:

- je voert een gesprek met de taalassessor (Gesprek voeren);
- je geeft een presentatie aan de taalassessor (Spreken).

Als je geëxamineerd wordt door één assessor voert hij/zij een gesprek met jou, maakt aantekeningen en vult daarna de beoordeling in. Als je geëxamineerd wordt door twee assessoren voert de ene assessor het gesprek met jou. Deze assessor is de gespreksleider. De andere assessor beoordeelt ondertussen jouw prestatie.

Direct na het examen vraagt de taalassessor je om de examenruimte te verlaten. De taalassessor vult een beoordeling in en vraagt je terug te komen in de examenruimte. De taalassessor bespreekt het examen met je na (wat ging goed en wat ging minder goed) en deelt het voorlopige resultaat aan je mede. Je krijgt een cijfer voor Gesprek voeren en een cijfer voor Spreken.

De REC mbo stelt het definitieve resultaat vervolgens vast en het LEB verwerkt het resultaat in het SIS.

2.16.4 Schrijven

Het examen Schrijven is een digitaal instellingsexamen. Je maakt dit examen op de computer. Achteraf wordt het examen beoordeeld door een taalassessor.

De REC mbo stelt het definitieve resultaat vervolgens vast en het LEB verwerkt het resultaat in het SIS.

2.16.5 Beoordeling Engels

Het examen Engels bestaat uit vijf vaardigheden: Luisteren, Lezen, Gesprek voeren, Spreken en Schrijven.

- Voor Luisteren en Lezen krijg je 1 cijfer met 1 decimaal.
- Voor Gesprek voeren, Spreken en Schrijven krijg je elk een cijfer met 1 decimaal.
- De cijfers voor Gesprek voeren, Spreken en Schrijven worden gemiddeld tot een cijfer met 1 decimaal.
- Het cijfer voor Luisteren/ Lezen wordt gemiddeld met het gemiddelde van Gesprek voeren/ Spreken/ Schrijven. Dat wordt afgerond naar een heel eindcijfer van 1 tot en met 10.
 - Het eindcijfer wordt naar beneden afgerond als het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is.
 - Het eindcijfer wordt naar boven afgerond als het eerste cijfer achter de komma een 5 of hoger is.

Om diplomaerbaar te zijn, moet je voor het examen Engels minimaal het eindcijfer vijf hebben behaald en voor het examen Nederlands minimaal het eindcijfer zes of andersom.

Op je resultatenlijst bij het diploma komt te staan: je cijfer en het taalniveau van het centraal examen, je cijfer en het taalniveau van het instellingsexamen en je eindcijfer.

2.16.6 Examen Engels doen op een hoger niveau

Wil je het examen Engels afleggen op een hoger niveau? Overleg dan met je docent en vul het aanvraagformulier 'Nederlands, Engels of Rekenen op een ander niveau' in en stuur dit aan de REC mbo.

2.16.7 Herexamen centraal examen Engels

Kijk voor de regels over herexamen van het centraal examen Engels in artikel 10 van het Examenreglement Yuverta.

Kijk voor de regels over herexamen instellingsexamens Engels Spreken, Gesprek voeren en Schrijven (niveau 2 en 3 ook Luisteren en Lezen) in artikel 10 van het Examenreglement Yuverta.

2.17 Keuzedeelexamens

Bij elke opleiding horen een of meer keuzedelen. Per keuzedeel moet je een examen afleggen. Het examen kan een of meerdere van de volgende examenvormen hebben:

- Praktijkexamen
- Kennisexamen
- Portfolio-examen
- Criteriumgericht interview (cri)
- Presentatie

Het Keuzedeelexamen wordt beoordeeld door een onafhankelijke assessor. De opleiding kan ervoor kiezen een tweede assessor in te zetten. Dat kan een onafhankelijke assessor zijn of een assessor uit het bedrijfsleven.

Het examen moet plaatsvinden op een geschikte locatie, het examen moet er goed uitgevoerd kunnen worden.

Bij de start van het keuzedeel krijg je informatie over de inhoud van het examen en over wanneer en waar het examen is.

De REC mbo stelt het definitieve resultaat vervolgens vast en het LEB verwerkt het resultaat in het SIS.

2.18 Beoordeling keuzedeel

Een Keuzedeelexamen wordt beoordeeld met een cijfer. Wanneer de beoordeling wordt gegeven op basis van onvoldoende-voldoende-goed, wordt deze beoordeling omgerekend naar een cijfer (4-6-8).

Voor studenten die op of na 1 augustus 2020 starten met een opleiding, gaan de resultaten van de Keuzedeelexamens meetellen voor het behalen van het diploma. Het gemiddelde van het aantal verplichte keuzedelen moet voldoende zijn.

Het kan dat bij sommige Keuzedeelexamens beoordeeld wordt met cijfers: de cijfers die je behaalt voor de Keuzedeelexamens moeten gemiddeld voldoende zijn om in aanmerking te komen voor je diploma. Hierbij mag het resultaat van de afzonderlijke keuzedelen niet lager zijn dan een 4 en moet het gemiddelde van alle keuzedelen een 6 of hoger zijn.

2.19 Herexamen keuzedeel

Een onderwijsinstelling mag zelf regels maken over herexamens van instellingsexamens. Keuzedeelexamens zijn instellingsexamens. Kijk voor de regels van herkansingen in artikel 10 van het Examenreglement Yuverta.

2.20 Examinering in het buitenland

Als examens in het buitenland worden afgenomen, zijn de wetten van toepassing die in dat land gelden. De werking van Nederlandse wetten is beperkt tot het grondgebied van het Europese deel van Nederland.

Een beroepsgericht examen kan plaatsvinden in het buitenland als de REC mbo hiervoor vooraf toestemming geeft. De REC mbo moet namelijk controleren of het examen in het buitenland voldoet aan de eisen van het kwalificatiedossier en aan de eisen van de Nederlandse wet- en regelgeving. De inhoud en afnamecondities van het examen in het buitenland moeten daarmee in overeenstemming zijn.

De student kan bij de REC mbo met opgaaf van redenen een aanvraag indienen voor examinering in het buitenland. De REC mbo kan akkoord gaan als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Het belang van de afname in het buitenland wordt aangetoond (andere producten/ ideale setting/ combinatie van wedstrijd en examen/ etc.;
- de examenlocatie is vooraf gekeurd;
- de assessoren van het examen(onderdeel) voldoen aan de eisen die Yuverta aan assessoren stelt: een onafhankelijke assessor en een geïnstrueerde assessor;

- de opleidingsmanager is akkoord met de reis- en verblijfskosten en extra reis van de assessoren;
- er worden geen kosten door Yuverta gemaakt voor het vertalen van welk document dan ook, de examenproducten van Yuverta worden onveranderd ingezet.

Slaag- / zakregeling

In deze paragraaf vind je per opleidingsniveau een overzicht met de slaag-/ zakregeling: in deze regeling is vastgelegd welke resultaten je moet behalen om te slagen voor je examens. Welke eisen er verder nog zijn voor je diploma lees je in hoofdstuk 4.

3.1 Slaag- zakregeling per opleidingsniveau

Examenplan per opleiding

Elke opleiding (elk crebo) heeft een eigen examenplan. Hierin staan alle examens die je voor die opleiding moet afleggen (beroepsgerichte examens, examens Nederlands, rekenen (en Engels) en Keuzedeelexamens). De slaag- / zakregeling die in het examenplan is opgenomen is altijd leidend. Het examenplan (met de slaag- / zakregeling) wordt vastgesteld door de CEC mbo. De examenplannen per opleiding vind je hier op het intranet.

Algemene slaag- / zakregeling per opleidingsniveau

Entreeopleiding	
Je start in schooljaar 2021-2022 Dan heb je je examens behaald bij de volgende resultaten:	
Nederlands	Je moet het examen afleggen. Je hoeft het examen niet te behalen. Er wordt cijferdifferentiatie toegepast.
Rekenen	Je moet het examen afleggen. Je hoeft het examen niet te behalen.
Beroepsproeve	Per kerntaak: oordeel Voldoende of Goed
Keuzedeel	Het Keuzedeelexamen moet je behalen met afgerond een voldoende (6).

Basisberoepsopleiding (niveau 2)	
Je start in schooljaar 2021-2022 Dan heb je je examens behaald bij de volgende resultaten:	
Nederlands	Eindcijfer minimaal een vijf. Er wordt cijferdifferentiatie toegepast (zie enkele pagina's terug: entree, basisniveau 2).
Rekenen	Je moet het examen afleggen. Je hoeft het examen niet te behalen.
Beroepsproeve Werkprocesexamen	Per kerntaak: oordeel Voldoende of Goed Is er naast een beroepsproeve sprake van een werkprocesexamen? Dan worden de resultaten van het werkprocesexamen overgenomen in de beroepsproeve, zodat het oordeel van de werkprocessen uit het werkprocesexamen wordt meegenomen in het eindoordeel van de kerntaak.
Keuzedeel	Het gemiddelde van de resultaten van alle (verplichte) Keuzedeelexamens moet afgerond een voldoende zijn (6). Elk Keuzedeelexamen moet minimaal met een 4 zijn afgerond.

Vakopleiding (niveau 3)	
Je start in schooljaar 2021-2022 Dan heb je je examens behaald bij de volgende resultaten:	
Nederlands	Eindcijfer minimaal een vijf.
Rekenen	Je moet het examen afleggen. Je hoeft het examen niet te behalen.
Beroepsproeve Werkprocesexamen	Per kerntaak: oordeel Voldoende of Goed Is er naast een beroepsproeve sprake van een werkprocesexamen? Dan worden de resultaten van het werkprocesexamen overgenomen in de beroepsproeve, zodat het oordeel van de werkprocessen uit het werkprocesexamen wordt meegenomen in het eindoordeel van de kerntaak.
Kennisexamen	Het examen moet zijn behaald.
Keuzedeel	Het gemiddelde van de resultaten van alle (verplichte) Keuzedeelexamens moet afgerond een voldoende zijn (6). Elk Keuzedeelexamen moet minimaal met een 4 zijn afgerond.

Middenkaderopleiding of Specialistenopleiding (niveau 4)	
Je start in schooljaar 2021-2022 Dan heb je je examens behaald bij de volgende resultaten:	
Nederlands en Engels	Eindcijfer minimaal een vijf voor Nederlands en een zes voor Engels of andersom.
Rekenen	Je moet het examen afleggen. Je hoeft het examen niet te behalen.
Beroepsproeve Werkprocesexamen	Per kerntaak: oordeel Voldoende of Goed Is er naast een beroepsproeve sprake van een werkprocesexamen? Dan worden de resultaten van het werkprocesexamen overgenomen in de beroepsproeve, zodat het oordeel van de werkprocessen uit het werkprocesexamen wordt meegenomen in het eindoordeel van de kerntaak.
Vaardigheidsexamen	Het examen moet zijn behaald.
Kennisexamen	Het examen moet zijn behaald.
Keuzedeel	Het gemiddelde van de resultaten van alle (verplichte) Keuzedeelexamens moet afgerond een voldoende zijn (6). Elk Keuzedeelexamen moet minimaal met een 4 zijn afgerond.

3.2 Wijzigingen in slaag-/ zakregeling

De Minister van Onderwijs bepaalt de slaag- / zakregeling, bijvoorbeeld dat je elke kerntaak behaald moet hebben en welke resultaten je moet behalen voor je taal- en rekenexamens.

De Minister kan de slaag- / zakregeling wijzigen en bepalen dat de wijzigingen gelden voor studenten die al op school zitten. Zo kunnen de resultaten die behaald worden voor taal- en rekenexamens voor de Minister aanleiding zijn om de slaag- / zakregeling bij te stellen. Als dat gebeurt, past Yuverta de Onderwijs- en Examenregeling hierop aan en informeren wij je zo snel mogelijk, bijvoorbeeld via je mentor of via het LEB.

3.3 Geldigheid slaag-/ zakregeling

De slaag- / zakregeling is geldig per cohort. Dit betekent dat de slaag- / zakregeling voor alle studenten geldt die in een bepaald schooljaar zijn gestart. Deze regeling is alleen geldig voor studenten die gestart zijn in cohort 2021-2022.

3.4 Herexamens

Kijk voor de regels over het herexamen van de instellingsexamens in artikel 10 van het Examenreglement Yuverta.

3.4.1 Herexamens van centrale examens

Er zijn centrale examens voor rekenen, voor Nederlands Lezen en Luisteren en voor niveau 4 ook Engels Lezen en Luisteren. De Minister van Onderwijs heeft het volgende bepaald over herexamens van de centrale examens:

- behaal je voor rekenen en/ of Nederlands en/ of Engels niveau 4 lager dan een zes? Dan mag je een herexamen doen;
 - heb je de eerste gelegenheid gebruikt om het examen rekenen en/ of Nederlands en/ of Engels af te leggen op een hoger niveau, behaal je daarvoor lager dan een zes en wil je herexamen doen? Dan moet je opnieuw een verzoek indienen voor examinering op een hoger niveau bij de REC mbo of je doet herexamen op het niveau van je opleiding.
- behaal je bij de 1e gelegenheid een zes of hoger? Dan mag je het herexamen gebruiken om te proberen een hoger cijfer te behalen. Het hoogste cijfer telt mee bij het bepalen of je het examen behaald hebt of niet. Je mag het herexamen ook gebruiken om examens te doen op een hoger niveau;

- heb je bij de 1e gelegenheid het ER rekenexamen afgelegd en daarvoor een zes of hoger behaald? Dan mag je het herexamen gebruiken om te proberen een hoger cijfer te behalen voor het ER examen. Je mag het herexamen ook gebruiken om het reguliere rekenexamen af te leggen.

3.4.2 Herexamens en studieduur

Je legt een herexamen altijd af in een volgend tijdvak. Het herexamen moet gepland worden binnen de voor jou geldende studieduur, zoals vermeld in de onderwijsovereenkomst (OOK), als je via de reguliere planning wordt toegelaten tot het examen.

Loop je studievertraging op, dan kan het gebeuren dat het herexamen pas gepland kan worden nadat jouw onderwijsovereenkomst (OOK) verlopen is. Je kunt dan ook onder een andere slaag- / zakregeling gaan vallen. Zie verder artikel 10 van het Examenreglement Mbo van Yuverta.

Studievertraging kan financiële gevolgen hebben voor wat betreft je recht op studiefinanciering en de verplichting om lesgeld of cursusgeld te betalen voor een extra jaar. Voor alle mogelijkheden die hierboven staan geldt:

- het hoogste resultaat telt mee in de beslissing of je het examen hebt behaald;
- een uitzondering op 1 is: als je het reguliere examen hebt afgelegd en het ER rekenexamen en voor allebei een zes of hoger hebt behaald of als je twee gelegenheden hebt afgelegd op twee verschillende niveaus en voor beide examens een zes of hoger hebt behaald. Dan overlegt het LEB met jou over welk resultaat je mee wilt laten tellen en geeft dit door aan de REC mbo. Het resultaat dat meetelt voor de beslissing of je het examen hebt behaald, komt op je resultatenlijst bij het diploma te staan.

3.4.3 Taal- en rekenexamens op een hoger niveau

Generieke eisen Nederlands en rekenen op een hoger niveau.

Volg je een entreeopleiding, basisberoepsopleiding (niveau 2) of vakopleiding (niveau 3)? Dan horen daar examens Nederlands en rekenen bij op niveau 2F. Als je dat wilt, mag je het examen afleggen op een niveau hoger, namelijk niveau 3F. Je mag het examen afleggen op niveau 3F:

- bij de 1e gelegenheid of bij de 2e gelegenheid.
- Kies je voor de 2^e gelegenheid dan doe je eerst examen op 2F. Als je het 2F examen behaald hebt, kun je de 2e gelegenheid gebruiken om examen te doen op 3F.

3.4.4 Generieke eisen Engels op een hoger niveau

Volg je een middenkaderopleiding (niveau 4) of specialistenopleiding (niveau 4)? Dan zijn er generieke exameneisen voor Engels:

- Lezen en Luisteren: minimaal niveau B1, niveau B2 kan ook (voor beide vaardigheden hetzelfde niveau);
- Spreken, Gesprek voeren en Schrijven: minimaal niveau A2, niveau B1 of B2 kan ook (voor alle drie de vaardigheden hetzelfde niveau).

Je mag het examen Engels afleggen op een hoger niveau dan het minimumniveau, maar dat hoeft niet.

Je hebt voor het afleggen van het examen Engels op een hoger niveau de volgende keuzes:

- Lezen en Luisteren op een hoger niveau of;
- Spreken, Gesprek voeren en Schrijven op een hoger niveau of;
- Alle examens op een hoger niveau.

Je mag het examen afleggen op het hogere niveau:

- bij de 1e gelegenheid of bij de 2e gelegenheid.

- Kies je voor de 2e gelegenheid dan doe je eerst examen op het minimumniveau (B1 voor Lezen en Luisteren en A2 voor Spreken, Gesprek voeren en Schrijven). Dit examen moet je behalen. Dan kun je de 2e gelegenheid gebruiken om examen te doen op een hoger niveau.

Je kunt bij de REC mbo een aanvraag indienen om een taalexamen en/of rekenexamen af te leggen op een hoger niveau. Je moet je aanvraag indienen minimaal vier werkweken voor de start van de 1e gelegenheid. De REC mbo geeft toestemming om het examen af te leggen op een hoger niveau als je docent daarover een positief advies geeft.

- Doe je alleen examen op het hogere niveau? Dan telt dat resultaat mee bij de bepaling of je het examen hebt behaald of niet. Het resultaat van het examen op het hogere niveau komt op de resultatenlijst bij je diploma te staan.
- Doe je examen op zowel het minimumniveau van je opleiding als op een hoger niveau? Dan overlegt het Locatie Examenbureau (LEB) met jou over welk resultaat je op je resultatenlijst bij het diploma wilt: het resultaat van het minimumniveau van je opleiding of van het hogere niveau.
- Doe je alleen examen op het hogere niveau en behaal je hiervoor lager dan een zes? Dan moet je opnieuw een verzoek indienen voor examinering op een hoger niveau bij de REC mbo of je doet herexamen op het niveau van je opleiding. Het hoogst behaalde cijfer komt op de resultatenlijst bij je diploma te staan.
- Haal je voor de 1e gelegenheid op het hogere niveau een zes of hoger? Dan kun je de 2e gelegenheid gebruiken om een hoger cijfer te halen voor het hogere niveau. Voor de 2e gelegenheid op het hogere niveau is dan geen toestemming nodig van de CEC mbo. Het hoogst behaalde cijfer komt op de resultatenlijst bij je diploma te staan. Je kunt de 2e gelegenheid ook gebruiken om het examen af te leggen op het niveau dat bij jouw opleiding hoort.
- Behaal je voor de 2e gelegenheid ook een zes of hoger? Dan overlegt het Locatie Examenbureau (LEB) met jou over welk resultaat je op je resultatenlijst bij het diploma wilt: het resultaat van de 1e gelegenheid of van de 2e gelegenheid.

3.5 Niet diplomeerbaar

Behaal je het diploma niet dan zijn er verschillende opties: bij sommige opleidingen kun je afstromen naar een lager niveau, een andere optie is uitstroom naar een andere opleiding binnen of buiten Yuverta. Een gesprek hierover vindt altijd plaats in afstemming met de opleidingsmanager.

Examinering van certificeerbare eenheden

Bevat een kwalificatie volgens het kwalificatiedossier een afzonderlijke certificeerbare eenheid (mbo certificaat), zoals een Wettelijke Beroepsvereiste, dan kan deze certificeerbare eenheid afzonderlijk geëxamineerd worden.

3.6 Actualisatie

De examens van onze opleidingen zijn steeds in ontwikkeling en zullen zich blijven ontwikkelen. Ze worden op basis van evaluaties door studenten, bedrijfsleven, docenten en examenleveranciers telkens verbeterd. Ook kan de overheid tijdens lopende opleidingen met richtlijnen komen die we op moeten volgen, waardoor we lopende examens en examenprogramma's moeten aanpassen.

Daarnaast ziet de onderwijsinspectie toe op de kwaliteit van de examinering. Uitkomsten van dit toezicht kunnen ook aanleiding geven tot aanpassing van al lopende examenprogramma's.

Uiteraard zullen we je zo snel mogelijk informeren over wijzigingen, bijvoorbeeld via je mentor. Bij overstap van de ene opleiding naar de andere of bij overstap van een opleiding van een hoger niveau, naar een lager niveau of bij verlenging of verkorting van de reguliere opleidingsduur kun je in een ander cohort terechtkomen. Zie verder de paragraaf Cohortregeling in het Toelatingsbeleid mbo.

Diplomering

In dit hoofdstuk komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Aan welke eisen moet je voldoen om in aanmerking te komen voor een diploma?
- Welke documenten zijn er naast je diploma (resultatenlijst, mbo-certificaat, mbo-verklaring),
- Uitreiking van het diploma en andere documenten?
- Je uitschrijving nadat je geslaagd bent.
- Wat zijn de mogelijkheden als je je diploma kwijt bent?
- Wat zijn de mogelijkheden als je niet meteen geslaagd bent?
- Wat zijn de mogelijkheden voor vertaling van je diploma en erkenning van je diploma in het buitenland?

4.1 Wat zijn de diploma-eisen?

De Minister van Onderwijs bepaalt in het Examenbesluit wanneer je in aanmerking komt voor een diploma. Je komt in aanmerking voor het diploma als je aan de volgende voorwaarden hebt voldaan:

- je hebt de beroepspraktijkvorming (BPV) in het onderwijs met goed gevolg afgesloten. In de wet staat dat scholen zelf bepalen wanneer de BPV met goed gevolg is afgesloten. Scholen moeten dit beschrijven in de Onderwijsregeling. Het onderwijsteam / de vakgroep bepaalt of de beoordelingen van de BPV, die je hebt gevolgd in het onderwijs, voldoen aan wat in de Onderwijsregeling beschreven staat bij BPV-beoordeling;
- je hebt in het onderwijs voldaan aan de inspanningsverplichting voor Loopbaan & Burgerschap. De eindwaardering voor het onderdeel Loopbaan & Burgerschap wordt uitgedrukt in «voldaan» of «niet voldaan». Alleen met het resultaat «voldaan» kom je in aanmerking voor een diploma;
- je hebt je examens afgelegd of behaald. Sommige examens moet je afleggen, maar hoeft je niet te behalen. Voor andere examens moet je minimaal een bepaald resultaat behalen. In de slaag- / zakregeling kun je lezen wat voor jou geldt.

4.2 Diploma

De REC mbo reikt een diploma aan jou uit als bewijs dat je bent geslaagd. De Minister van Onderwijs bepaalt wat er op het diploma moet staan en welke extra informatie scholen op het diploma mogen vermelden.

4.3 Resultatenlijst

De REC mbo reikt bij het diploma een resultatenlijst uit waarop jouw examenresultaten staan. Als je examen hebt gedaan in een extra vak dat volgens het kwalificatiedossier niet bij jouw opleiding hoort, komt dat ook op de resultatenlijst te staan.

De Minister van Onderwijs bepaalt wat er op de resultatenlijst moet staan en welke extra informatie scholen op de resultatenlijst mogen vermelden.

4.4 Mbo-verklaring

De REC reikt een mbo-verklaring uit aan:

- alle studenten die niet meer aan een school zijn ingeschreven, jonger zijn dan 23 jaar en nog geen startkwalificatie hebben behaald, aan wie geen diploma of certificaat kon worden uitgereikt, maar die wel ten minste een waardering hebben behaald voor (een deel van) een onderdeel van de beroepsopleiding.
- andere studenten die hierom verzoeken en de beroepsopleiding zonder diploma of certificaat verlaten, maar wel een waardering hebben behaald voor (een deel van) een onderdeel van de beroepsopleiding.

4.5 Mbo-certificaat

De REC mbo reikt een mbo-certificaat uit als bewijs dat:

- voldaan wordt aan wettelijke beroepsvereisten (gewasbescherming en Besluit Houders van Dieren);
- een of meer certificeerbare onderdelen van een kwalificatie zijn behaald;
- een keuzedeel is behaald (behalve als het gaat om een keuzedeel van wettelijke beroepsvereisten. Die vallen onder categorie 1).

Deze onderdelen kunnen behaald worden door studenten van BOL- en BBL- opleidingen en de derde leerweg.

Een mbo-certificaat kan alleen worden uitgereikt als:

- er geen sprake is van een behaald diploma en;
- in regelgeving van de overheid is aangegeven dat aan de onderdelen van de kwalificatie of aan het keuzedeel een mbo-certificaat is verbonden.

De Minister van Onderwijs bepaalt wat er op het certificaat moet staan en welke extra informatie scholen op het mbo-certificaat mogen vermelden. Voor elk van de drie types certificaten die hierboven worden genoemd, is er vanuit het Ministerie een apart model-certificaat dat gebruikt moet worden. Een certificaat wordt altijd ondertekend door de REC mbo en de geëxamineerde.

De 'datum behaald' op het certificaat is de datum dat de REC mbo beslist dat het examen met goed gevolg is afgelegd en het certificaat dus uitgereikt mag worden. Een uitzondering hierop zijn certificaten gewasbescherming. De 'datum behaald' hiervan is de datum dat het laatste examen met goed gevolg is afgelegd. Vanaf de datum dat het laatste examen is behaald, mag de kandidaat met gewasbeschermingsmiddelen werken. Vandaar dat deze datum op het certificaat wordt vermeld.

Een certificaat heeft civiel effect. Digitale handtekeningen mogen daarom niet. Certificaten van wettelijke beroepsvereisten vallen onder de categorie 'certificaten groen beroepsonderwijs'.

4.6 Uitreiking

Je moet je diploma, mbo-certificaat en resultatenlijst persoonlijk ondertekenen en in ontvangst nemen. De mbo-verklaring hoef je niet zelf te tekenen en kan (digitaal) naar je worden opgestuurd.

4.7 Uitschrijving

De school is verplicht om je uit te schrijven op de dag dat de CEC mbo beslist dat je geslaagd bent.

Voor BOL-studenten geldt:

In de maand dat je slaagt, heb je nog recht op studiefinanciering en een studentenreisproduct (SRP). Vanaf de eerste dag van de maand daarna niet meer. Je moet zelf aan DUO doorgeven dat je stopt met je opleiding via Mijn Duo (duo.nl). De datum die je doorgeeft aan DUO moet dezelfde datum zijn als de datum waarop de school jou uitschrijft. Denk er ook aan om je SRP stop te zetten bij een ophaalautomaat (uiterlijk op de tiende dag van de eerste maand dat je geen recht meer hebt op studiefinanciering. Je mag vanaf de eerste dag van die maand niet meer reizen met het SRP). Gebruik je je SRP dan nog? Dan krijg je een boete van DUO.

4.8 Document kwijt?

Bovenstaande documenten worden maar één keer uitgereikt. (Oud-)studenten die in of na 2011 een diploma hebben behaald, kunnen via het diplomaregister van DUO hun diplomagegevens gratis downloaden.

Als je je diploma kwijt bent, kun je bij DUO een vervangend document aanvragen.

4.9 Niet meteen geslaagd

Als je niet meteen geslaagd bent, zijn er verschillende opties:

- herexamens;
- doorgaan voor hetzelfde diploma op hetzelfde niveau;
- doorgaan voor een verwant diploma of een verwant diploma op een lager niveau.

De verschillende opties worden hieronder beschreven.

4.10 Herexamens

Wanneer je niet meteen geslaagd bent, dan kun je een of meer herexamens doen. Kijk voor de regels over herexamens in artikel 10 van het Examenreglement Mbo van Yuverta.

Doorgaan voor hetzelfde diploma op hetzelfde niveau.

Bij de start van de opleiding sluiten we een onderwijsovereenkomst (OOK) met elkaar af. In deze overeenkomst staat een einddatum, meestal is dat 31 juli. Is de einddatum van de onderwijsovereenkomst (OOK) verstreken en ben je nog niet geslaagd? Dan kun je je vanaf 1 augustus opnieuw inschrijven en doorgaan voor hetzelfde diploma op hetzelfde niveau. Dat kan op 2 manieren.

1. Je schrijft je per 1 augustus opnieuw in als BOL- of BBL-student. Dat kan als:
 - a) je nog onderwijs en/ of onderwijs-BPV volgt.
Je volgt dan een onderwijs- en/of BPV-programma op maat dat zo kort mogelijk duurt. Het onderwijs- en/of BPV-programma hoeft niet aan de urennormen van onderwijstijd te voldoen. Ook doe je mee aan de nog niet behaalde examens.
 - b) je vóór de einddatum van de onderwijsovereenkomst (OOK) geen gebruik hebt kunnen maken van twee examengelegenheden door ziekte / beperking (lichamelijk en/of psychisch). Volg je vanaf 1 augustus geen onderwijs en/of onderwijs-BPV meer en hoef je alleen nog examenonderdelen af te leggen? (examen-BPV telt als examenonderdeel)
Dan mag je toch opnieuw ingeschreven worden in de BOL of BBL.

Je ontvangt een nieuw opleidingsblad met je inschrijving als BOL- of BBL-student. Dit nieuwe blad vervangt het vorige opleidingsblad. De algemene voorwaarden bij de onderwijsovereenkomst (OOK) blijven, voor zover van toepassing, van kracht.

Resultaten van al behaalde examens blijven geldig, zolang je ingeschreven staat in hetzelfde CREBO gedurende de studieduur plus twee jaar. Ongeacht of dit een inschrijving is in BOL, BBL of als examendeelnemer.

Verder geldt voor BOL-studenten:

- je moet lesgeld betalen. Dit betaal je rechtstreeks aan DUO;
- je hebt recht op studiefinanciering en een studentenreisproduct (SRP).

Voor BBL-studenten geldt:

Je moet cursusgeld betalen aan DUO. De school int dat en draagt dat af aan DUO.

2. Je schrijft je per 1 augustus in als examendeelnemer (extraneus). Dat moet als:
 - je vanaf 1 augustus geen onderwijs en/of onderwijs-BPV meer volgt, je vanaf 1 augustus alleen nog een of meer examenonderdelen af moeten leggen (examen-BPV telt als examenonderdeel) en 1.b) niet voor jou geldt;
 - Je tekent een examenovereenkomst met bijbehorende algemene voorwaarden wanneer je je inschrijft als examendeelnemer.

Resultaten van al behaalde examens blijven geldig, zolang je ingeschreven staat in hetzelfde CREBO gedurende de studieduur plus twee jaar. Ongeacht of dit een inschrijving is in BOL, BBL of als examendeelnemer.

Aan een inschrijving als examendeelnemer zijn kosten verbonden. Een toelichting op de voorwaarden voor inschrijving is beschreven in "Overeenkomst voor Extraneus studenten met bijlage tarieven en voorwaarden". Je krijgt in principe tot 1 januari de tijd om je examenonderdelen af te leggen, de inschrijving als examendeelnemer loopt dus niet over een heel schooljaar. Het LEB kan hiervan afwijken en de termijn verlengen.

Verder geldt voor BOL-studenten:

- je hoeft geen lesgeld te betalen aan DUO;
- je hebt geen recht op studiefinanciering en een studentenreisproduct (SRP);
- je studiefinanciering via Mijn Duo (duo.nl) stop te zetten. De datum die je doorgeeft aan DUO moet dezelfde datum zijn als de datum waarop de school jou uitschrijft als BOL-student.
- je SRP stop te zetten bij een ophaalautomaat (uiterlijk op de tiende dag van de eerste maand dat je geen recht meer hebt op studiefinanciering. Je mag vanaf de eerste dag van die maand niet meer reizen met het SRP). Gebruik je je SRP dan nog? Dan krijg je een boete van DUO.

Voor BBL-studenten geldt:

- je hoeft geen cursusgeld te betalen.

4.11 Doorgaan voor een verwant diploma of een verwant diploma op een lager niveau

Je kunt ook doorgaan voor een verwant diploma of een verwant diploma op een lager niveau. Dit kun je doen als je op basis van je examenresultaten denkt in aanmerking te komen voor een ander diploma dan het diploma waar je voor op ging. Je kunt laten onderzoeken welke opties er voor jou zijn. Je dient hiervoor binnen twee werkweken nadat je gehoord hebt dat je gezakt bent een aanvraag in bij de REC mbo. De REC mbo beoordeelt of je in aanmerking komt voor het verwante diploma of verwante diploma op een lager niveau.

4.12 Vertaling diploma / erkenning diploma in het buitenland

Yuverta reikt Nederlandstalige diploma's uit. Misschien ga je na je opleiding naar het buitenland en wil je je diploma laten vertalen? Alleen beëdigde vertalers kunnen een geldige vertaling ma-

ken. Als je jouw diploma wilt laten vertalen, kun je zelf contact opnemen met een beëdigd vertaler bij jou in de buurt. Bij de cijfers op je resultatenlijst staat ook al het EQF niveau vermeld, dit is een internationaal erkend niveau.

4.13 Certificaatsupplement

Bij SBB (Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven) kun je een certificaatsupplement aanvragen. Dit is een inhoudelijke beschrijving van jouw opleiding. Deze zijn gratis en beschikbaar in het Nederlands, Engels en Duits.

Je kunt ook een certificaatsupplement op naam krijgen in het Nederlands, Engels en Duits. Daar vraagt SBB een bedrag voor.

4.14 Erkenning diploma in het buitenland

Wanneer je naar het buitenland gaat voor werk of studie, is het belangrijk dat je opleidingsdocumenten daar worden erkend. Je moet kunnen aantonen dat je Nederlandse diploma een officieel document is. Veel landen vragen bij erkenningsverzoeken om gelegaliseerde documenten. Dat wil zeggen dat een officiële Nederlandse instantie moet aangeven dat het officiële documenten zijn die kloppen. In Nederland is deze officiële instantie de afdeling 'Diploma-erkenning en Legalisatie van DUO'. De onderwijsinstelling zelf kan daar dus niet voor zorgen. DUO vraagt een bedrag voor de diploma-erkenning.